

Traduko el „Nederlands Juristenblad“ de la 14a de junio, 1952, paĝo 501.

Ivo Lapenna. Aktualaj Problemoj de la nuntempa internacia vivo. Fundamenta Nocioj. Lukto por la paco per juraj rimedoj. Internaciaj Organizaĵoj. Roterdamo, 1952. 141 p.

Entuziasma Esperantisto sendis al mi la supran libron (kun aldono 141 paĝojn) kun la peto recenzi ĝin en jura gazeto. Kvankam la libro havas popular-sciencan karakteron, tamen ŝajnis al mi pli bone ke fakulo, praktikanto de la internacia juro, prenu sur sin ĉi tiun taskon, tiom pli, ĉar la, laŭ mia opinio tre interesa, aldono (pri artikolo 36a de la Statuto de la Internacia Kortumo en Hago) havas pure sciencan, internacijuran karakteron. Mi do sendis la libron al kolego kompetenta pri internacia juro.

Sed jen — lia respondo ja metis la problematikon de scienca verko en Esperanto en tre helan lumon. La eminenta konanto de la internacia juro montriĝis nekapabla rilate al ĉi tiu „internacia“ lingvo. Kaj oni apenaŭ povas riproĉi lin pro tio!

Kun mia koro mi staras je la flanko de la Esperantistoj kaj aklamas ilian strebadon. Sed mi timas ke en la praktiko ne povos esti trarompata la cirklo de malbonoj de nekomprenado, kaj tial nesufiĉa produkto, kaj de nesufiĉa produkto, kaj tial ne-farado de la (malgranda) peno por jes kompreni. Ankaŭ la aŭtoro mem, kiel montras lia antaŭparolo, tre klare konscias pri ĉi tiu danĝero. „Sincere dirite, antaŭ ol publikigi ĉi tiun verkon, mi iom hezitis. La deziro paroli en la lingvo amata estis tre forta. La timo, ke eble ne troviĝos sufiĉe da personoj, kiuj pretos aŭskulti, ne malpli senkuraĝiga.“

Estus tre bedaŭrinde se efektive la lingvo estus malhelpo kaj se tial nur kelkaj povus konatiĝi kun ĉi tiu libro. Ĝi enhavas koncizan, kaj miaopinie bonegan, klarigon de la grandaj problemoj de la nuntempa internacia socio, kiu estas interesa ankaŭ — kaj eĉ speciale — por juristoj. La aŭtoro sukcesis ĉe tio observi admirindan objektivitecon. Krome la aldono enhavas, kiel mi jam rimarkigis, tre interesan juran kontribuon al la solvo de ne malgrava internacijura problemoj.

Post kelkaj horoj da studado pri la konstruo de ĉi tiu rimarkinda artlingvo, ĉiu juristo povos, kelkfoje konsultante vortaron, kun rapide kreskanta facilto legi ĉi tiun verkon. Kaj kial ne fari klopodon trarompi almenaŭ en unu punkton la menciitan cirkon de malbonoj? Laŭ mia nepra konvinko oni ne bedaŭros la faritan penon.

G. VAN DEN BERGH

(Profesoro de ŝtata juro en la Universitato Komunuma de Amsterdamo).

Alia tre favora recenzo pri la sama verko, el la plumo de d-ro Hermann, aperis en „Deutsche Richterzeitung“ de majo 1952 (vidu: Heroldo de Esperanto, n-ro 1163, de 1-VII-1952).

„Liberigo de Timo kaj Mizero“, eldono de la Internacia Asocio Bellamy, Koningstraat 188, Beverwijk, Nederlando. Formato 137×214 mm², 20 paĝoj kun kovrilo. Prezo \$ 0,15, aŭ ned. guld. 0,30, aŭ 2 respondkuponoj. Kompilis Th. Stillebroer; tradukis C. Joon.

„Ekonomia Egaleco“, organo de Internacia Asocio Bellamy, Jarabono kostas 7 resp. kup.

„Tributo al Nobla Geniulo, Paroladoj ĉe la Funebro pro Henry George“, tradukis F. R. Jones. Formato 123×185 mm²; 56+7 paĝoj, kun bela kovrilo. Ĉi tiu libreto enhavas krom la menciitajn paroladojn: portreton de Henry George (1839-1897), antaŭparolon de la tradukinto, la lastan instruon de grafo Leo Tolstoj, antaŭparolon de la kompilinto, enkondukon de Henry George, filo, kaj informojn pri „La Reforma Rimedo de Henry George en la Praktiko“. La libreto estas havebla ĉe: *Internacia Unuiĝo por Tervalora Impostado kaj Libera Komercio*, 4 Great Smith Street, Londono, S.W. 1, Britujo. Prezo £ -/4/3, \$ 1.— aŭ 13 rpk.

Ni, esperantistoj, kompreneble deziras uzi nian lingvon, ĉu por kolekti poŝtmarkojn, ĉu por simple korespondadi kaj iom informiĝi pri cirkonstancoj kaj kondiĉoj ktp. en fremdaj landoj, ĉu kiel interkomunikilon dum eksterlandaj vojaĝoj, ĉu en nia profesia laboro, ĉu, fine, por diskonigi aliajn ideojn aŭ idealojn kies adeptoj ni estas. Ja parte pro tio organiziĝis aparte, ekzemple, katolikaj esperantistoj kaj SAT-anoj. Ĉu ne por Zamenhof mem pli gravis la homaranismo ol la lingvo Esperanto mem? Ne mirige, do, ke la anoj de diversaj „skoloj“ celantaj la plibonigon de la mondo, i.a. ankaŭ en soci-ekonomia rilato, uzas la internacian lingvon por diskonigi siajn ideojn. Jam pli frue ni havis la okazon anonci aŭ recenzi publikigajojn tiacelajn, kaj hodiaŭ denove kelkaj petas vian atenton.

Por via orientado ni iom grupigu la diversajn skolojn. Oni povas distingi inter kolektivismaj-socialismaj unflanke, kaj ne tiaj aliflanke. La unuaj asertas ke la kerno kaj kaŭzo de la malbonaĵo estas la privata posedo de la produktiloj kaj ke la instigilo, direktilo, kaj bremsilo de la tuta entreprenado estas la profitemo. La socialistoj — divideblaj, cetere, en diversajn grupojn — postulas ke la produktiloj estu kolektiva posedaĵo, kaj ke la bezonoj de la komuno *senpere* determinu la produktadon. Unu el ĉi tiuj socialistaj grupoj estas tiu de la Bellamy-anoj, kiujn kaptis kaj inspiras la bildo de estonta(?) socio kiun pentris en siaj libroj la usona verkisto E. Bellamy. Resumon de tiuj ideoj oni trovas en la supre menciita broŝureto „Liberigo de timo kaj mizero“.

Determina por ĉi tiuj ideoj estas la etiko, nome certaj nocioj pri justeco. Estas juste ke ĉiu — dum parto de sia vivo — laboru por la komuno laŭ sia eblo, kaj estas juste ke ĉiu kiu plenumas ĉi tiun devon havu rajton pri egala parto el la komuna produktitaĵo. Aliparte oni konscias ke diversaj laboroj povas esti tre diferencaj laŭ agrableco aŭ malagrabableco, pezeco aŭ malpezeco, kaj ke iel oni devos aranĝi, ke la ĝusta nombro da homoj estu disponebla por